Ч. 234 Недѣля 29 (17) жовтня 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5 ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адмiнiстрація улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованî.

Рекламаціи неопечатанî вôльнî вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвской“.

Передплата у Львовѣ зъ Адмiнiстраціи „Газеты Львôвской“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к

Рада державна.

9. Засѣданє Палаты пословъ зъ дня 27 жовтня 1893.

На вчерашнôмъ засѣданю ухвалила Палата пословъ на наглε внесенε пос. Пленера въ другôмъ и третôмъ читаню законъ о конверсіи буковиньского довгу индемнiзацiйного, а вôдтакъ приступлено до дальшои дискусіѣ надъ проектомъ реформы выборчои. За реформою промавляли послы: Паттай, Романчукъ и Кайцль, противъ: послы Пешко, Кшепекъ и Баверъ.

Пос. Паттай говоривъ о вôдносинахъ въ Нѣмеччинѣ по заведеню загального права голосованя. Нѣмецкій парляментъ мимо загального права голосованя маε больше фаховыхъ политикôвъ, якъ фаховыхъ людей. Австрійскій парляментъ у квестіяхъ фаховыхъ мусить пытати ся знатокôвъ. Идеалъ выборчои ординаціѣ опираε ся на вôдповѣднôмъ злученю загального права выборчого зъ правомъ выборчимъ, що опираε ся на фаховыхъ корпораціяхъ. Внесеня Бернрайтера и Прадого суть по думцѣ бесѣдника хибнî. Внесеня лѣвицѣ служать радше капиталистамъ, нѣжь селянамъ и мѣщанамъ. Бесѣдникъ закидаε лiберальному сторонництву, що не зважаε на дрôбный промыселъ. За цѣну удержаня народного стану посѣданя не можна усувати вôдъ права выборчого сотокъ тысячъ населеня. Закидаε лiбераламъ, що ихъ засады и часописи только пôдпирають рухъ соціяльно-демократичный.

П. Пешка въ имени лiберальнои партіѣ застерѣгаε ся противъ закиду, що его партія нѣбы не прихильна до селяньского стану. Лiбералы не настроεнî ворожо и до робôтниковъ, лише хотять, щобы стану селяньского не покривдили робôтники въ его правѣ выборчôмъ. Правительственный проектъ пôдперъ бы новôтну анархію.

П. Романчукъ высказавъ насамперёдъ свою радôсть зъ того, що правительство вôдступило вôдъ своеѣ неполитичнои проґрамы и вôдтакъ доказувавъ, що предложенε правительства даε добру пôдставу для реформы ситемы выборчои. Всѣ партіи признають конечнôсть тои реформы. Три великî партіи парляментарнî вôдкинули вправдѣ предложенε реформы выборчои, але въ мотивахъ своихъ рôзнять ся дуже вôдъ себе. Они побоюють ся несправедливо нарушеня свого политичного стану посѣданя. Пытанε ще, чи той ихъ станъ посѣданя εсть справедливый. Бесѣдникъ полемiзувавъ вôдтакъ зъ заявленями Кола польского и выступавъ противъ зазначеня Коломъ автономiстичныхъ засадъ. Коли парляментъ ставить высше интересы поодинокихъ партій якъ интересы народôвъ, то не дивота, що народы вôдвертають ся вôдъ парляменту. Порушивши вôдтакъ бесѣду пос. Стадницкого, котрый вказувавъ на можливôсть россійскои аґітаціѣ въ Галичинѣ по заведеню новои реформы выборчои, сказавъ пос. Романчукъ, що така держава якъ Австрія не потребуε бояти ся тои аґітаціѣ. Въ Австріѣ εсть конституція, рôвноуправнεнε горожанъ и т. д. а въ Россіи того нема. Колижъ та обава εсть оправдана, то хиба длятого, що широкî верствы народу не умѣють ще оцѣнити тыхъ добродѣйствъ. Треба отже просвѣтити тî верствы а тогды стороннî вплывы не знайдуть для себе нѣякои пôдставы. Бесѣдникъ зазначивъ дальше, що мавъ бы проектови правительства не одно закинути, н. пр. то, що посереднî выборы въ громадахъ сѣльскихъ мають и дальше позôстати, що новыхъ выборцѣвъ роздѣлюε ся лишь на двѣ куріѣ; мимо того предложенε правительства може бути догôдною пôдставою до дальшои нарады. Дальше зазначивъ пос. Романчукъ, що розширенε права выборчого скрѣпить ще больше привязанε Русинôвъ до Монархіѣ и усуне можнôсть пôдкупствъ при выборахъ. Бесѣдникъ повитавъ наконецъ зъ вдоволенεмъ розширенε права выборчого и высказавъ надѣю, що наступить такожъ заведенε безпосередныхъ выборôвъ въ громадахъ сѣльскихъ и збôльшенε числа пословъ.

Пос. Кайцль домагавъ ся загального права голосованя въ якъ найширшôмъ значѣню. — Пос. Кшепекъ доказувавъ, що новый проектъ реформы выборчои выйде на шкоду селянамъ. Такъ само промавлявъ и пос. Баверъ нѣбы то въ интересѣ селянъ. Вôдтакъ перервано дискусію и закрыто засѣданε а слѣдующе назначено на нинѣ.

По торжествахъ.

Минули вже краснî дни для Франціѣ и Россіѣ! Торжества, якî вôдбували ся въ головнѣйшихъ мѣстахъ и самôй столици Франціѣ въ честь россійскихъ морякôвъ, вже проминули. На пращанε россійскои ескадры выѣхавъ самъ президентъ Карно до Тульону и тамъ вчера попращавъ ся торжественно зъ нею. Президентъ выйшовъ бувъ насамперёдъ на корабель „Формiдабль“ де ему представлялись офицыры францускои ескадры. Въ колька минутъ пôзнѣйше явивъ ся тутъ адмiралъ россійскои ескадры Авелянъ и перебувъ тутъ колька минутъ. Опôсля рушила россійска ескадра, а президентъ францускои республики приглядавъ ся ѣй середъ грôмкихъ окликôвъ россійскихъ морякôвъ и звукôвъ марсилянки. Карно выйшовъ вôдтакъ на россійскій кора-

---

Изъ поля технiки.

II.

Военнî бальоны. — Скорî пароходы. — Корабель Нанзона. — Фабрикація кисня и его розсылка. — Вѣтеръ а електрика. — Тельавтоґрафъ. — Електричнî пôдойны. — Сполучуванε шинъ. — Колько зелѣзниць на свѣтѣ? — Асбестовî фiльтры.

(Дальше).

Плаванε кораблями по широкôмъ мори въ теплыхъ сторонахъ можна нинѣ уважати майже зовсѣмъ безпечнымъ. Выпадки, що кораблѣ розбивають ся на отвертôмъ мори, належать до рѣдкостей и по найбôльшôй части суть наслѣдками людскои необачности. Не такъ маεсь рѣчь на далекôй пôвночи, въ пôвнôчнôмъ Ледоватôмъ мори, де часто по мори плавають великî ледоватî горы, котрî готовî въ однôй хвили роздушити корабель, що достанесь помѣжъ нихъ. Та дивна може рѣчь, чого пхають ся люде туды далеко на пôвнôчь? Не охота якоись добычи або вôдкрытя якихсь краѣвъ пре ихъ туды, а проста цѣкавôсть, якъ тамъ може выглядати той кусникъ землѣ, що зве ся еѣ бѣгуномъ а котрымъ переходить вôсь землѣ, котру представляемо собѣ въ гадцѣ яко просту лiнію, що переходить черезъ осередокъ землѣ.

Загально припускають, що доокола бѣгуна εсть вода, бо инакше не могла бы туды була переплынути крига зъ примерзлыми до неи штанами якогось американьского моряка. Коли именно свого часу загинула була и вѣсть про шведскій корабель „Веґа“, котрымъ славный подорожникъ шведскій, Норденскьольдъ пустивъ ся на далеку пôвнôчь, выславъ бувъ властитель американьскои ґазеты „New-York-Herald-a“, Ґордонъ Беннетъ, той самъ що высылавъ Стенлія до Африки, другій корабель „Жанетту“, котрый мавъ вôдшукати „Веґу“. „Жанетта“ пустилась лѣтомъ 1879 р. на пôвнôчь и больше зъ вôдтамъ не вернула, а тымчасомъ „Веґа“ и сама вернула. „Жанетта“ выплынула була зъ проливу Берiнґа межи Азiею и Америкою и не дôйшла дальше лишь до строва Вранґля. Тутъ замерзла она въ мори; лѣдъ обхопивъ еѣ зо всѣхъ боковъ а вôдтакъ, коли попукавъ, то вода гнала „Жанетту“ черезъ два роки разомъ зъ кригами по мори, ажъ загнала еѣ до т. зв. Новосибѣрскихъ островôвъ або островôвъ Ляхова и тутъ дня 13 червня 1881 р. наставъ ѣй конецъ. Корабель дôставъ ся мѣжъ двѣ величезнî мовъ горы криги и они его роздушили. День передъ тымъ покинула была залога свôй корабель а морякъ Норосъ загубивъ тогды свои штаны напущенî траномъ, на котрыхъ було выписане его имя. Тî штаны примерзли до криги, котру вода за три роки бо ажъ 18 червня 1884 р. пригнала на противну сторону бѣгуна до берегôвъ полудневои Гренляндіѣ коло мѣсцевости Юлiянегабъ. Рôвночасно выкинула вода на берѣгъ такожъ и деякî записанî паперы, походячî зъ корабля „Жанетта“. Суть отже три здогады що до дороги, котрою могли тî рѣчи плынути: або попри пôвнôчнî береги Азіѣ и Европы, або попри пôвнôчнî береги Америки або наконецъ — и то найимовѣрнѣйше — водами черезъ не знаный доси ще нѣкому самъ бѣгунъ землѣ. Сей послѣдный здогадъ εсть длятого найимовѣрнѣйшій, бо спостережено, що вода пôвнôчного моря Ледоватого порушаεсь идъ бѣгунови, спостережено струю, котра плыве на самъ бѣгунъ. Здаεсь, що на самôмъ бѣгунѣ нема нѣгде сухои землѣ, що тамъ всюды лишь вода, бо инакше могли бы тамъ були десь задержати ся тî криги зъ примерзлыми до нихъ рѣчами. А коли на бѣгунѣ εсть вода, то може бути, що тамъ въ нѣй εсть велике множество китôвъ, котрыхъ можна бы ловити, а то бувъ бы ще найбôльшій матерiяльный здобутокъ зъ того, колибъ комусь удало ся дôстати ся ажъ на самъ бѣгунъ и розслѣдити, що и якъ тамъ εсть.

Въ липни сего року выбравъ ся зъ Христіяніѣ въ дорогу до пôвнôчного бѣгуна норвеґскій подорожникъ, Фрітьйовъ Нанзенъ, звѣстный изъ своеѣ подорожи передъ колькома

бель „Николай“, а тутъ повитали его Авелянъ и россійскій амбасадоръ Моренгаймъ, моряки закричали: „Гурра“, а пушки россійскѣ дали сальвы.

Президентъ оглянувъ ще корабель „Нахимовъ“, а вôдтакъ вернувъ до арсеналу. Президентъ Карно и адміралъ россійскій були вôдтакъ на торжествѣ спусканя на воду французского корабля панцирного, а епископъ, що посвячувавъ корабель, завѣривъ президента о льояльности и преданности французского духовеньства для републиканьскихъ институцій и закôнчивъ свою бесѣду бажанємъ, щобы дружба Франціѣ зъ Россією стала ся хранителькою мира. Отсе найголовнѣйшѣ моменты зъ кôнцевого торжества въ честь россійскои ескадры, котра вже выбирає ся въ дальшу дорогу.

„Торжества вже закончились. Франція мала нагоду бôльше якъ тыждень гостити у себе россійскихъ морякôвъ и налюбовати ся свѣтлостею торжествъ, якихъ не видала ще вôдъ часôвъ послѣдноѣ монархіѣ. Живый темпераментъ Французôвъ вже вôдъ давна выжидавъ нагоды такого загального увеселеня. Россійскѣ гостѣ мали нагоду приглянутись близше французскôй републицѣ и тôй свободѣ, яка тамъ панує. Надзвычайне приняте, яке ихъ стрѣтило у Франціи, було певно для нихъ несподѣване и они повезуть теперь зъ собою крôмъ того множества всѣлякихъ подарункôвъ, якѣ одержали вôдъ републиканôвъ, такожь и дуже милу згадку о французскôй републицѣ. Але теперь, коли вже прошумѣла загальна радôсть, будуть обѣ стороны мати досыть часу розважити надъ тыми заявленями обопôльноѣ симпатіѣ, яка проявила ся на французскихъ торжествахъ и обчислити ихъ успѣхи та наслѣдки. Що узыскали теперь обѣ стороны?

Нѣхто не заперечить, що межи характеромъ народнымъ Россіянъ и Французôвъ єсть велика рôзниця, а ще бôльша мѣжъ устроємъ обохъ державъ: зъ одноѣ стороны крайна свобода — зъ другоѣ крайна неволя, абсолютизмъ. Чи природнѣ тутъ обявы симпатіѣ середъ такъ вôдмѣнныхъ вôдносинъ? — се може чей кождый змѣркувати. Взаимный вплывъ одноѣ державы на другу въ дальшихъ наслѣдкахъ — о политичныхъ въ тѣснѣйшôмъ обемѣ не хочемо говорити — мôгъ бы бути той, що зъ одноѣ стороны выкликавъ бы у Франціѣ бажанє вернути назадъ до монархіѣ, а зъ другоѣ розширивъ въ Россіи идеѣ революційнѣ републиканьскѣ. Франція не потребує побоюватись монархізму, але для Россіѣ братанесь зъ републикою не конче безпечне. Россійскѣ моряки мають теперь добру нагоду порôвнувати своѣ россійскѣ вôдносины зъ вôдносинами у Франціи, а то порôвнанє певно не выйде въ користь Россіѣ. Отсе и будуть найпевнѣйше наслѣдки гостины у Франціѣ. Пôдъ взглядомъ политичнымъ торжества французскѣ но зроблять нѣякоѣ змѣны въ Европѣ, бо чейже вже на нихъ самыхъ пôдношено манїфестаціи въ користь загального мира.

Зъ рускихъ товариствъ.

Головный выдѣлъ товариства „Просвѣта“ на двохъ послѣдныхъ засѣданяхъ (48-ôмъ и 49 ôмъ) порѣшивъ мѣжь иншими слѣдуючѣ справы:

1. Принято до вѣдомости, що Календарь уже вышовъ въ обемѣ $18^1/_2$ аркуша друку и назначено цѣну его на 40 кр. Для членôвъ товариства вышле ся вôнъ яко книжка за мѣсяцѣ сѣчень и лютый року 1894. При тôмъ порѣшено тымъ членамъ, що залягають зъ вкладкою за рôкъ 1892, Календаря не высылати.

2. Порѣшено зъ кôнцемъ мѣсяця грудня с. р. запытати тыхъ членôвъ, що залягають зъ вкладкою за рôкъ 1893, чи думають дальше належати до товариства.

3. Надôйшовшу рукопись о. И. Негребецкого про управу рôлѣ передано до рецензіѣ.

4. Др. Кость Левицкій складавъ справозданє зъ переговорôвъ зъ „Народною Торговлею“ въ справѣ узысканя опусту цѣнъ насѣня для членôвъ товариства „Просвѣта“. Народна Торговля рѣшила цѣны деякого насѣня знизити о 5—15 прц. Рѣшено ще разъ вôднести ся до Народноѣ Торговлѣ, а именно въ тôмъ напрямѣ, щобъ она удержувала на своихъ складахъ такожь и насѣнє збôжа.

5. Ухвалено причинити ся квотою 100 зр. до покрытя коштôвъ перенесеня мощей Маркіяна Шашкевича, при чôмъ принято до вѣдомости, що товариство „Днѣстеръ“ призначило на сю цѣль 100 зр., а академічне товариство „Ватра“ 10 зр. Иншѣ товариства доси ще не повѣдомили о своихъ рѣшеняхъ въ тôй справѣ.

6. Обговорювано справу выданя народописноѣ карты Руси-Украины, якъ такожь справу друку великого народного „Молитвенника“.

7. Принято до вѣдомости, що до товариства „Просвѣта“ наспѣли слѣдуючѣ дары: портретъ Єго Вел. Цѣсаря вôдъ п. И. Максимова; цѣнный старинный складаный мосяжный вôвтарикъ вôдъ п. Гната Кисѣля и „Ключь Разумѣнія“ Ґалятовского вôдъ безименного. За тѣ дары рѣшено зложити прилюдну подяку.

8. Принято до товариства 18 новыхъ членôвъ.

Переглядъ политичный.

Ситуація парляментарна все ще не змѣнила ся, а въ кругахъ посольскихъ удержуесь чутка, що Рада державна буде таки скорше чи пôзнѣйше розвязана. Кажуть, що становище кабінету єсть сильне, що въ засѣданяхъ Палаты пословъ настане теперь мала перерва и що розвязанє Рады державноѣ наступить имовѣрно вже въ першихъ дняхъ падолиста.— Зъ другоѣ стороны знову доносять, що три великѣ клюбы парляментарнѣ сполучили ся зъ собою и тымъ способомъ утворено бôльшôсть парляментарну. Presse зазначує, що розправа надъ реформою выборчою дала доказъ, що коаліція трохъ великихъ клюбôвъ єсть можлива. — Зъ Вѣдня доносять, що пôдчасъ вчерашного засѣданя Палаты пословъ вôдбула ся нарада міністрôвъ и що ґр. Таффе конферувавъ опôсля зъ послами Яворскимъ и Гогенвартомъ. Вѣсть ся потребує однакожь потвердженя.

До Pol. Corr. доносять зъ Петербурга, що компетенція фіньско о сойму мае бути обмежена и у всѣхъ справахъ, що мають загальный интересъ державный, не буде рѣшати фіньскій соймъ, лишь россійска рада державна.

Окрема комісія въ Варшавѣ, утворена при варшавскôмъ ґен.-ґубернаторствѣ пôдъ проводомъ сенатора Медема радить надъ новымъ проєктомъ адміністраційного подѣлу Царства польского. Комісія та рѣшила вже знести ґубернію ломжиньску.

Россійске міністерство вôйны оголосило приказъ о сформованю 15 зарядôвъ резервовыхъ бриґадъ пѣхоты и о збôльшеню етату всѣхъ резервовыхъ баталіонôвъ европейскои Россіѣ и Кавказу.

Въ справѣ вôйны Испаніѣ зъ Марокkомъ доносять, що рада міністрôвъ затвердила вже плянъ походу марокканьского, уложеный міністромъ вôйны, а кроки воєннѣ противъ Кабілôвъ вже предпринято.

роками впоперекъ ґренляндскихъ ожеледцѣвъ. Нанзенъ зважаючи на наведенѣ повысше факты выбравъ собѣ дорогу вôдъ стороны пôвнôчноѣ Азіѣ а именно вôдъ Новосибѣрскихъ островôвъ и зъ вôдси задумавъ пустити ся до бѣгуна. Але щобы его корабель не стрѣтила така сама судьба якъ „Жанетту“, то вôнъ придумавъ собѣ окремый рôдъ корабля, такій, котрый пôсля его думки буде мôгъ сунути ся по кригахъ. Корабель Нанзона, званый „Фрамъ“ („На передъ“) єсть досыть малый, але збудованый такъ, що его стѣны стоять косо до горы, а крôмъ того суть въ нѣмъ ще й поперечнѣ бальки, що ще бôльше скрѣпляють и такъ вже мôцнѣ стѣны та мають недопустити до того, щобы ледовѣ горы корабель роздушили. Нанзенъ думає, що при тôй формѣ его корабля, коли вôнъ дôстане ся помѣжь криги, не застрягне въ нихъ и не примерзне, бо криги, пôдôйшовши пôдъ корабель не будуть могли задля его косыхъ стѣнъ обхопити его, лишь будуть его на верхъ выпыхати и вôнъ буде мôгъ по нихъ сунути ся, а разомъ зъ ними, дôставшись въ струю воды, що плыве до бѣгуна, поплыве черезъ бѣгунъ ажь на противну его сторону.

„Фрамъ“ єсть всего лишь 39 метрôвъ довгій а 11 метрôвъ широкій и зъ обохъ кôнцѣвъ остро закôнченый та обитый грубою зелѣзною бляхою. Колесо вôдъ кермы и шрубу можна втягнути въ середину корабля, що єсть рѣчь дуже важна, бо коли лѣдъ стане дуже тиснути, то тѣ прилады непридатнѣ до нѣчого, а лѣдъ може ихъ легко ушкодити. Хребетъ корабля єсть зробленый зъ дубового дерева, що лежало 30 лѣтъ, а стѣны грубѣ на двѣ стопы. Крôмъ того суть ще въ серединѣ, якъ сказано, поперечки, котрѣ мають недопустити до того, щобы лѣдъ роздушивъ корабель. До огрѣваня суть на корабли нафтовѣ печи. Майже цѣлый корабель єсть заповненый провіянтомъ для залоги складаючоѣ ся зъ 12 людей. Колибъ корабель застрягнувъ на якійсь часъ въ ледѣ, то залога буде выѣздити зъ саньми, котрѣ мають псы тягнути. На случай колибъ залога мусѣла покинути корабель, то єсть на нѣмъ 7 людей ратунковыхъ зъ провіянтомъ на кôлька мѣсяцѣвъ и богато шовкои матеріѣ, напущеноѣ покостомъ, до робленя наметôвъ, позаякъ показало ся, що грубый шовкъ ще найбôльше недопускає студени. Найцѣкавѣйше то, що на корабли знаходить ся такожь шкôряный бальонъ и сталевый циліндеръ зъ згущенымъ воднемъ до наповненя бальона. На случай потребы можна бы ще ратувати ся тымъ бальономъ, хочь ледви чи 12 людей могло бы нимъ выратувати ся.

Чи вôдважному норвеґскому подорожникови удасть ся дôстати ся ажь до бѣгуна, побачимо. Цѣла его подорожь обчислена на два роки. Корабель має плысти по бôльшôй части при помочи вѣтрилъ, але має такожь парову машину и запасъ вугля на три мѣсяцѣ. Корабель має освѣтлювати ся свѣтломъ електричнымъ.

Послѣдна вѣсть, яку самъ Нанзенъ приславъ до Христіяніѣ, походить зъ першихъ днѣвъ серпня. Вôнъ писавъ тогды: „Подорожь ажь до Хабаровоѣ надъ Юґорскимъ проливомъ (на европейскôмъ березѣ, въ Россіи, противъ острова Вайґачь и Новоѣ Землѣ) удала ся щасливо. Дня 27 липня дôстали ся мы мѣжь криги, але перебрали ся черезъ нихъ добре. Нашъ корабель „Фрамъ“ держить ся въ ледѣ знаменито. Тутъ дôстали мы 34 красныхъ псôвъ до саней и дня 3 серпня выбираємо ся въ дальшу дорогу на всхôдъ. Юґорскій проливъ бувъ вôдъ 3 липня зовсѣмъ чистый. Выгляды въ Карійскôмъ мори суть добрѣ; на на всходѣ видко богато синого неба, а то вказує на то, що на мори нема леду. Мы сподѣваємось, що буде добра дорога, доки ажь не дôстанемось до Новосибѣрскихъ островôвъ и зъ кôнцемъ серпня не поплывемо на пôвнôчь. Коли часъ позволить, причалимо до устя Оленека (рѣка на заходъ вôдъ рѣки Лены въ Азіи), де на насъ псы чекають. Мы всѣ доброи гадки. Для дальшоѣ дороги уложили мы такій плянъ: на заходъ вôдъ Новосибѣрскихъ островôвъ будемо плысти на пôвнôчь, доки ажь лѣдъ не заступить намъ дорогу“.

Послѣднѣ телеґрафічнѣ вѣсти доносять, що мореплавцѣ видѣли корабель „Фрамъ“ послѣдный разъ коло самоѣдского острова Ялмалъ, що вôддѣляє Карійске море вôдъ устя рѣки Объ, якъ вôнъ переплывавъ помѣжь криги. Зъ вѣстей, якѣ привезли до Гамерфесту въ Норвеґіи зъ початкомъ сего мѣсяця норвеґскѣ мореплавцѣ, що ажь до кôнця вересня плавали по мори коло Новоѣ Землѣ, можна догадувати ся, що корабель „Фрамъ“ доплывъ

Новинки.

Львôвъ дня 28 жовтня.

— **Перенесене.** П. Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. секретаря повѣтового Григорія Аванієвича зô Львова до Коломыи.

— **Конкурсы.** Окружна Рада шкôльна въ Жовкви оголошує конкурсъ на посады учительскі: въ Артасовѣ, Блищиводахъ, Баронôмъ, Честини, Кошеловѣ, Кулявѣ, Любелли, Мацошинѣ, Мокротинѣ. Мокротинѣ кольоніи. Нагôрцяхъ, Передримѣхахъ великихъ, Перемивôлкахъ, Пристани, Реклинци, Скварявѣ старôй, Удновѣ, Вязовôй, Воли жовтанецкôй и Жовтанцяхъ загаю, дальше на посады учителѣвъ молодшихъ въ Жовкви, Мостахъ великихъ, Колодиѣ и Жовтанцяхъ. Подання треба вносити до 30 падолиста. — Окружна Рада шкôльна въ Городку розписує конкурсъ зъ речинцемъ до 30 падолиста на отсі посады учительскі: греко кат. катихита въ Городку въ платнею 660 зр., учителѣвъ: въ Бартатовѣ, Добростанахъ, Галичановѣ, Каменобродѣ, Лѣсабôлцяхъ, Любени великôмъ, Лозинѣ, Мальчичахъ, Милятинѣ, Угерцяхъ незабитôвскихъ, Вороцовѣ, Воли добростаньскôй, Яшковичахъ, Родатичахъ, Отенгавзенъ, и на посаду молодшого учителя въ Яновѣ.

— **Устни испыты кваліфікаційни** кандидатôвъ учительскихъ до шкôлъ выдѣловыхъ и народныхъ розпочались 26 жовтня передъ комісією испытуючою львôвскою. До испыту зголосило ся 86 кандидатôвъ и кандидатокъ.

— **Збôльшене числа ґенералôвъ,** о 26, въ австрійскôй арміи якъ активнôй такъ и при оборонѣ краєвôй наступить зъ початкомъ слѣдуючого року. По переведеню сего проекту буде Австрія числити загаломъ 245 ґенералôвъ въ активнôй службѣ. Въ тôмъ числѣ не обняті ґенералы, що находять ся при цѣсарскôмъ дворѣ. Мѣжь 245 ґенералами єсть одинъ фельдмаршалъ, 16 фельдцайґмайстрôвъ и ґенералôвъ кавалеріи, 84 фельдмаршалъ поручникôвъ и 144 ґенералъ-майорôвъ.

— **Мито.** Є. В. Цѣсарь позволивъ брати оплату митову Радамъ повѣтовымъ: въ Чесановѣ на дорозѣ повѣтовôй Дахнôвъ Любачѣвъ; въ Теребовли на дорозѣ Теребовля Будзанôвъ; въ Коломыи на дорозѣ Коломыя-Печенѣжинъ; въ Борщевѣ на дорогахъ Иванкôвъ-Ґермаковка и Усте епископске-Озеряны; въ Самборѣ на дорозѣ Самбôрско Мостискôй; въ Станіславовѣ вôдъ моста на рѣцѣ Быстрици пôдъ Чернѣєвомъ; въ Стрыю на дорозѣ Стрыйско Журавенскôй; въ Залѣщикахъ на дорозѣ Устечко Язловець; въ Стрыю на удержане дороги Перемышляньско Поморяньской; въ Бережанахъ на удержане дорога Лятатинъ-Козова; въ Тернополи на дороги громадскі Тернопôль Грималôвъ и Ивачѣвъ долѣшный Оборѣнцѣ. Позволено брати мито обшарамъ двôрскимъ: въ Гусаковѣ вôдъ моста на Солотвинѣ; въ Лисôвцяхъ вôдъ моста на Серетѣ; въ Монастирци и въ Мостахъ вôдъ мостôвъ на Днѣстрѣ; въ Сѣнявѣ спôльно зъ двôрскимъ обшаромъ въ Триньчи вôдъ перевозу черезъ рѣку Сянъ; у Висньовôй вôдъ моста на Криворѣцѣ; въ Копкахъ на Санѣ; въ Баличахъ вôдъ перевозу черезъ Свѣчу; въ Буковинѣ, въ Демидовѣ и въ Чорторыи вôдъ перевозôвъ черезъ Днѣстеръ. Спôльно зъ громадою має брати мито обшаръ двôрскій у Велдѣжи вôдъ моста на Свѣчи; а громада Камѣнка Струмилова вôдъ мостôвъ на рѣкахъ Бузѣ и Камѣнцѣ.

— **Маркіянове свято.** Зъ Рогатина пишуть: Заходомъ рогатиньскоє філіѣ „Просвѣты“ вôдбуде ся торжественне поминальне богослужене за першого поета „пророка чести и предитечи славы“ народа руского, Маркіяна Шашкевича, дня 1 падолиста въ церквѣ въ Рогатинѣ о годинѣ $9^1/_2$ зъ одвѣтною проповѣдію. На се богослужене запрошує ся всѣхъ мѣсцевыхъ и доохрестныхъ Землякôвъ до якъ найчисленнѣйшоѝ участи. Особно высылає ся вôдпоручникôвъ філіѣ „Просвѣты“ до Львова. — Въ сю середу (25 с. м.) запросивъ „комітетъ Маркіяновый“ черезъ своихъ делеґатôвъ (дра Ом. Огоновского и проф. Н. Вахнянина) на похороны Маркіяна Є. Ексц. Намѣстника ґр. Баденіого, шефа Выдѣлу краєвого п. Хамця (маршалокъ краєвый кн. Сангушко выѣхавъ на два тыжднѣ до своихъ дôбръ), посадника мѣста Львова п. Мохнацкого и президента рады шкôльнои дра Бобжиньского.

— **Въ концертѣ Маркіяновôмъ** часть инструментальну выконає оркестра львôвскои „Гармоніѣ“, котра въ найновѣйшихъ часахъ єсть добре скомплетована. Вôдъ середы вôдбуває зъ сею оркестрою пробы самъ діріґентъ „Бояна“, проф. Вахнянинъ що дня о 12 ôй годинѣ въ полудне. Оркестра „Гармоніѣ“ выконає одну симфонієту пок. Вербицкого и обôйме супроводъ до ораторіи Лисенковои: „Бють пороги“ та до хору Купального Вахнянина: „Ходили дѣвочки, плавали лебѣдки“.— Въ похоронахъ Маркіяновыхъ возьме участь вся молодѣжь рускои академічнои ґімназіи, котра также складає вѣнець на домовину Помôйника. Въ часѣ погоды буде спѣвати хоръ молодежи на перемѣну зъ хоромъ питомцѣвъ.

— **Загальни зборы** руского товариства педаґоґічного вôдбудуть ся не дня 2 падолиста, але 8 грудня с. р. Зборы вôдложено тому, бо дня 2 падолиста не могли бы явити ся учителѣ зъ провінціѣ, впрочôмъ тогды будуть торжества въ честь Маркіяна и зборы „Народнои Торговлѣ“.

— **Холера.** Дня 25 с. м. лѣчило ся 41 осôбъ; дня 26 с. м. прибуло хорыхъ пять, выздоровѣло 4, померло 5, отже лѣчить ся осôбъ 37. Число хорыхъ очевидно меншає. Пôдозрѣный выпадокъ лучивъ ся у Смôльници въ пов. добромильскôмъ. Холера появила ся въ Коростенку въ пов. добромильскôмъ, Мекетинцяхъ и Княгининѣ кольоніи въ пов. станіславôвскôмъ. — Вôдъ 3 серпня до 25 жовтня с. р. було въ Галичинѣ 1190 выпадкôвъ холеры; а померло вôдъ нихъ 704 людей; значить: бôльша половина.

— **Рада мѣска у Львовѣ рѣшила:** кôлько мѣсць сидячихъ може бути въ кождôй сали у Львовѣ пôдчасъ публичныхъ представлень, вечерниць и т. д. Отже найбôльше мѣсць може бути въ сали „Сокола“, бо 426, дальше въ Народнôмъ Домѣ 360, „Ґвяздѣ“ 233, въ сали товариства музичного 216, въ Frohsinn-ѣ 220, касинѣ мѣскôмъ 200, въ „Скалѣ“ 105.

— **Мѣжь добрыми людьми** дѣють ся всяко такі рѣчи: Въ Молодыйовѣ посваривъ ся селянинъ Вильманъ зъ селянкою Веронікою Харешъ, котра держала на рукахъ кôлькамѣсячну свою дитину. Вильманъ певно припадково ударивъ дитину въ голову и вбивъ єѣ на мѣсци. — Въ Коровѣ жили вже здавна въ незгодѣ два селяне Халюсъ и Сидольскій; о якійсь ґрунтъ сварили ся. Дня 23 с. м. пробивъ Халюсъ Сидольского ножемъ на смерть, заставши єго самого въ хатѣ. — Въ Карапчієвѣ на Буковинѣ впивъ ся селянинъ Варенко и прийшовъ до дому. Єго малолѣтный сынъ зачавъ єму дорѣкати. Се розгнѣвало батька такъ, що полѣномъ ударивъ сына въ голову, забивъ єго на смерть, а самъ утѣкъ зъ села. — Въ Лежайску найшли старшого стражника скарбового Рогозиньского зъ ножемъ въ грудяхъ, ледви живого. — У Львовѣ побили весельнѣ товаришѣ въ шинку зарôбника мулярского Спольского такъ, що въ головѣ зробили єму кôлька тяжкихъ ранъ. — А другому муляреви Валентому Юркевичеви єго суджена розбила зъ превеликого коханя голову каменемъ, такъ що той не зразъ буде могъ пôти зô своєю любкою на пиво за жовковску рогачку. И то все дѣє ся помѣжь добрыми людьми.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Будапештъ 28 жовтня. Комісія фінансова закôнчила нарады надъ прелімінаремъ на 1894 р. и згодила ся на начеркъ маючого предложити ся палатѣ справозданя, зробленый рефентомъ Ґеґедішемъ.

Римъ 28 жовтня. Мін. Брінъ принимавъ вчера анґлійского посла, котрый высказавъ подяку королевои анґлійскои королеви за чувства выявлені зъ нагоды смерти анґлійского амбасадора Вівіяна.

Специя 28 жовтня. Анґлійска ескадра вôдъѣзджає въ недѣлю рано до Ґібральтару, де сполучить ся зъ каналовою фльотою анґлійскою. — Пôдчасъ вчерашного обѣду на корабли „Лепанто“ тоастувавъ князь Ґеновы въ честь анґлійскои королевои и анґлійскои маринарки а адміралъ Сеймуръ въ честь италіяньского короля и италіяньскои маринарки. Вечеромъ вôдбувъ ся пиръ у адмірала Лябрано въ честь Сеймура а вôдтакъ приняте въ клюбѣ маринарки.

София 28 жовтня. Вчера вôдкрыто собраніе болгарске престольною бесѣдою князя. Президентомъ собранія выбрано зновъ Петкова.

щасливо до Новосибѣрскихъ островôвъ. Они кажуть, що море межи Новою Землею а краємъ Францъ-Йосифа а такъ само и море Карійске вôдъ непамятныхъ часôвъ не було такъ чисте, якъ сего року; нѣгде анѣ слѣду леду. Декотрѝ кораблѣ заплывали ажь до устя рѣки Єнисей, однакожь корабля „Фрамъ“ нѣхто не видѣвъ; але що море було тамъ всюды зовсѣмъ чисте, то припускають всѣ, що „Фрамъ“ дôставъ ся щасливо ажь до Новосибѣрскихъ островôвъ.

Плысти кôлька лѣтъ по Ледоватôмъ мори або сидѣти хочь бы кôлька недѣль межи ледовыми горами, на то треба немалои вôдваги и вытревалости. Студѣнь докучає, хочь бы чоловѣкъ не знати якъ тепло убравъ ся, а коли не стане що ѣсти, то загибель готова. Въ поживу кажуть заосмотреный корабель Нанзона обильно, але вугля на топливо не мôгъ достаточно набрати. Запасъ, якій вôнъ мавъ дôстати въ Хабаровôй, прийшовъ за пôзно и вже не заставъ Нанзона. Вправдѣ можна бы ще набрати вугля на Новосибѣрскихъ островахъ, але тутъ вже о нихъ дуже тяжко. Кобы такъ кôлька лѣтъ пôзнѣйше, то хто знае, чи Нанзенъ не мôгъ бы грѣти ся на бѣгунѣ киснемъ изъ воздуха. Незадовго мабуть настане часъ, коли люде научать ся легко и безъ великихъ коштôвъ роздѣляти воздухъ на єго складовѝ части, на кисень и азотъ, та будуть киснемъ палити не лишь пôдъ машинами але й въ печахъ. Весь нашъ спосôбъ паленя и отоплюваня має ту хибу, що велика часть тепла иде безъ потребы на огрѣване азоту, котрый єсть у воздусѣ.

Берлиньскій фабрикантъ Елькавъ идучи за примѣромъ братôвъ Брінъ въ Лондонѣ, придумавъ отже спосôбъ, котрымъ можна кисень выдѣляти зъ воздуха и палити нимъ, або для освѣжуваня воздуха напускати въ шпиталяхъ. Вôнъ робить то въ той спосôбъ, що насамперѣдъ очищує воздухъ зъ пары водяной, вуглевои кислоты и пороху въ великихъ скриняхъ, наповненыхъ ѣдкимъ натрономъ. Ѣдкій натронъ втягає въ себе ту примѣшку воздуха, а воздухъ выходить изъ тыхъ скринь зовсѣмъ чистый та иде до руръ, наповненыхъ окисомъ баріюма, котрѝ розгрѣвають ся въ печахъ ажь до червоности. Въ наслѣдокъ великого тепла и при помочи баріюмъ розкладаєсь воздухъ и зъ него выходить чистый кисень; треба лишь той ґазъ зловити и вôдтакъ вôдповѣдно ужити. Але якъ разъ зъ тымъ клопôтъ, що той ґазъ не можна легко розпроваджувати рурами такъ, якъ н. пр. ґазъ до освѣтлюваня. Ельканъ ловить той ґазъ у великѝ сталевѝ циліндры, згущує єго и вôдтакъ розсылає єго тымъ фабрикантамъ, котрѝ єго потребують. Кисень дає дуже велике тепло, а змѣшаный зъ ґазомъ званымъ воднемъ, зъ котрого складає ся вода, дає такъ велике тепло, що въ нѣмъ топить ся не лишь плятина, але й найтруднѣйше топливѝ металѣ, якъ и. пр. ирідіюмъ. Въ гутахъ прискорює кисень дуже значно топлене всѣлякихъ рудъ.

(Конець буде).

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій

ИНСЕРАТЫ.

Ґ. Найдлінґеръ

Зінґера оригінальні машины до шитя суть взôрцевî що-до конструкціѣ, нейлекшî до роботы, шиють дуже гарно, зъ найбôльшою точностію всяку матерію и всякою ниткою; заосмотренî суть найдоскональшими прирядами, а неперевысшимî суть що-до тривкости и своеѣ здатности; тому то найрадше и найбôльше уживають тыхъ машинъ

до ужитку домашного и промыслового.

Найновѣйшій вынахôдъ Зінґера и Сп. то высокораменна т. зв.

Вібратінґъ Шутле машина до шитя

показалась, такъ якъ и всѣ дотеперѣшнî выробы тои фабрики, дуже практичною. Она вызначаесь такъ само легкостію въ орудуваню нею и гарнымъ выглядомъ. Оригінальна Зінґерова машина до шитя то найцѣннѣйшій прирядъ въ домашнôмъ господарствѣ.

Львôвъ ринокъ 9. 16

Філія: Чернôвцѣ улиця Паньска 18.

Зъ огню

уратованî, вовсѣмъ чистî, безъ блуду и сказы товары передано менѣ въ порученемъ, щобы ихъ **якъ найскорше въ бôльшôй або меншôй скôлькости по якôйнебудь цѣнѣ** розпродати. Товары, що до якости суть знаменитî, цѣны незвычайно дешевî; о 1/2 цѣны звычайнои вартости, а всьо есть безъ блуду и сказы. Въ запасѣ есть:

1200 **швайцарскихъ годинникôвъ** въ пластикою, въ позолоченого бронзу, въ довгимъ ланцушкомъ, штука по 1·05 зр.

300 **швайцарскихъ годинникôвъ стѣнныхъ** въ стилевыхъ рамкахъ. Знаменито урегульованî и вдучй докладно на секунду въ ошкленымъ циферблятомъ, вагою и маятникомъ, штука по 1.85 злр., бючй по 315 злр.

1750 **штукъ полотна,** Румбурского и Штернберского, 30-лôктевыхъ, найлѣпшои не досходженя Вебы, для кождои родины; штука лише 5·40 злр.

400 **тузінôвъ шовковыхъ хустокъ,** зъ найлучшого ліонського шовку, кожда штука иншои барвы, давнѣйше 12 злр., теперь цѣлый тузінъ лише 3·95 зр. можна ужити також на шию.

1200 **комплет. сервісôвъ** зъ найлѣпшои карльсбадскои **порцеляны,** мальованыхъ въ цвѣты и иншî декорацій, складаючихъ ся зъ 1 пречудной вазы, 4 рôжныхъ полумисковъ, 1 сосіерки и пôдставки на сосіерку, сôльнички и 18 найгарнѣйшихъ тарелѣвъ, всьо разомъ лишь 5.95 зр. Пачка до сего 70 кр.

2500 **комплет. сервісôвъ до кавы** зъ найлѣпшои карльсбадскои **порцеляны,** густо въ цвѣты птицѣ и золотомъ мальованыхъ, складаючихъ ся зъ 1 прекрасного збôрника на каву, 1 сметанчарки, 1 цукорницѣ, 6 гарныхъ чарокъ, 6 пôдставокъ, лише 350 злр. Сервісъ на гербату 4 злр., пачка до 1 сервісу коштуе лише 40 кр.

500 **комплет. ґарнітурôвъ столовыхъ,** складаючихъ ся зъ 12 штукъ добрыхъ ножѣвъ и вилокъ, 6 ложокъ добрыхъ, 6 такихъ ложочокъ. Всьо зъ найлучшого серебра Британія. Дальше 6 пôдставокъ пôдъ ножѣ кришталовыхъ, 6 пôдставокъ округлыхъ на воду, 3 кубки на яйця посрѣбльованî і ситце до гербаты. Всьо разомъ лише 4·50 злр. не повинно хибувати въ жаднôмъ домѣ.

8000 **штукъ деръ (коцôвъ) на конѣ,** грубыхъ якъ дошка, теплыхъ, сильныхъ и майже не до зужитя сѣрыхъ зъ широкими кольоровыми смугами, штука по 1·50 злр.; дальше деры для фіякрôвъ, жовтоволосî зъ бордюрами розличнои барвы, штука по 3 злр. Всѣ деры суть 190 см. довгî и 130 см. широкî

1280 **паръ сподень** зъ сильнои, доброи, грубои матеріи зимовои, пôсля найновѣйшои моды добре и красно зробленыхъ, I рôдъ по 2·40 злр., II рôдъ по 3·50 злр., III рôдъ по 4·50 зр

320 **комплет. ґарнітурôвъ мужескихъ,** зъ доброи грубои, зимовои матеріи, пôсля найновѣйшои моды добре и красно зробленыхъ, складаючихъ ся зъ сурдута, сподень и камизольки I рôдъ 7·50 злр., II рôдъ 12 злр., III рôдъ 19 злр.

Повтарю, що товары тî суть безъ блуду и плямъ, и коштують впрочôмъ 2 або 3 разы стôлько. Належить вроте замовляти такъ скоро, якъ лишь можна. — Высылае ся лишь за попередною заплатою, або за послѣплатою почтою або желѣзницею **Непригодный товаръ принимае ся назадъ безъ перешкоды.** — Одинокій адресъ замовлень: 117

APFEL MOR. Wien I Fleischmarkt Nr. 12 K.

Не жартъ

анѣ обмана, але чиста свята правда

Лишь 3 злр. 50 кр.

Кишонковый годинникъ-Remontoir

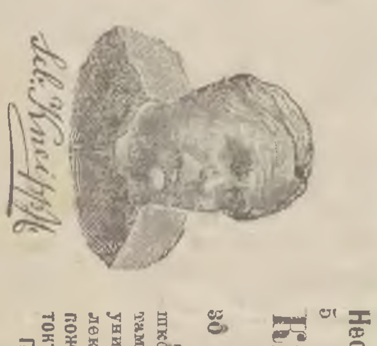
въ ґваранцією, дуже добрый и докладно идучій, въ вскавôвкою на секунды, въ найлѣпшôй красно оздобнôй нікльовôй копертѣ, котрый заступае всякій иншій срѣбный и золотый годинникъ. Кождый, хто замовляе такій годинникъ, одержуе зъ годинникомъ

слѣдуючî предметы даромъ

1 прегарный ланцушокъ до годинника, 1 чудна привѣска, 1 перстень зъ камѣнемъ, 1 пару красныхъ кульчиковъ, 1 красный сцизорычокъ зъ выклюкачемъ. — Нѣхто нехай не сумнѣвае ся, бо повтаряю, що то не е жартъ або обмана, але чиста свята правда, и звертаю кождому грошѣ, кого-бы тî годинники невдоволили. Кождый проте нехай поспѣшае, якъ довго малый засôбъ выстарчить, и замовляе тотî знаменитî годинники. Посылка вôдбувае ся за послѣплатою черезъ

Apfel's Taschen-Uhren-Versendung,

Wien, Stadt, Wolfengasse 1 N. 110

Необходимою для кождого господарства есть 5

Кнайпъ Катрайнера

солодова кава

зô смакомъ кавы въ зеренцяхъ

Дае она тому незрôвняну користь, що шкôдливого спожитя чистои або суррогатами перемѣшаной кавы въ зеренцяхъ уникнути можна, та приладити со ѣ далеко смачнѣйшу, а притôмъ здоровшу и поживнѣйшу каву — Знаменита яко дотокъ до кавы въ зеренцяхъ.

Поручае ся дуже женщинамъ, дѣтямъ и хорымъ.

Наслѣдованя осторожно уникати.

Всюды до набутя. — 1/2 кільо 25 кр

С. Спітцеръ у Вѣдни

поручае

Товары камѣннî и шамотовî.

Плиты бѣлî и кольоровî. — Насады коминковî.

Комплетнî уряджения для стѣнъ и оборъ.

На жадане высылаемо катальоґи

заступники для Галичины и Буковины

Гамель и Файґель

у ЛЬВОВѢ, улиця Коперніка число 21.

Лише 4·60 зр.

Зимове пальто зъ льоденъ, зъ мôцного, грубого льоденъ, майже не до знищеня, зъ теплою грубою пôдшевкою, пôсля найновѣйшои моды, сильно и добре зроблене, зъ ковнѣремъ до выкладаня и огрѣвачами рукъ, въ кольорахъ: брунатнôмъ и сѣромъ, однобарвнôмъ Пальтоты тî суть вадивляюча дешевî, продають ся въ великôй скôлькости и нѣхто не повиненъ занехати замовити собѣ Яко мѣру треба подати домашно обвôдъ въ грудяхъ и довготу раменъ. Есть до продажи такожь кôлька тысячь паръ **зимовыхъ мужескихъ** сподень, грубыхъ мôцныхъ, теплыхъ, добре зробленыхъ, по кольосально низькôй цѣнѣ. Лише 2·40 з. за пару. Высылае ся за послѣплатою. 112

Адресъ: Apfel's Kleidermagazin, Wien I. Fleischmarkt 12/NC.

116 **Посылки.**

На цѣлу Галичину и Буковину выконую—вôдъ 1 клґр. почта франко — а то правдивои ароматичнои гербаты.

CONGO, добра, сильно натягаюча	1/2 кл.	1·40
HONING, родинна, знаменита въ смаку	„ „	1·60
KAYSOW, добôрна, въ цвѣтомъ melango	„ „	1·80
SUCHANG, знаменита, найлучша, ароматична	„ „	2·— / 2·0
ПОПОВА ориг. въ Москвы ч. 1. за фунтъ	„ „	2·10
ПОПОВА ориг. въ Москвы ч. 2 за фунтъ	„ „	2·65
ПОПОВА ориг. въ Москвы ч. 3. за фунтъ	„ „	3·35

Такожь высылаю власного выробу по 1·40, 1·60, 1·80, и найлучшî 2·20 за 1/2 клґр.

Новый гатунокъ совѣстно поручае звѣстный выключный и головный складъ правдивыхъ гльнсько-россійскихъ гербатъ

Адольфъ Зінґеръ, Львôвъ ул. Сикстуская 17. 9

Поручае ся

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ В. Лоньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.